

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

7ο
Διεθνές Συνέδριο

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα

Πάτρα, 18-20 Ιουνίου 2004

Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο
Πανεπιστημίου Πατρών

Πάτρα 2014

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

7ο Διεθνές Συνέδριο
με κριτές

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

**Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα**

Πάτρα, 18-20 Ιουνίου 2004

Επιστημονική σειρά:
Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση

Πάτρα 2014

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Διαπολιτισμική Εκπαίδευση – Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα

**Επιστημονική
σειρά:** Διαπολιτισμική Αγωγή και Εκπαίδευση

**Ηλεκτρονική
στοιχειοθεσία:** Ελεύθερο Πανεπιστήμιο Πολιτών - Μελιτζάνη Ειρήνη

ISBN: 978-960-8206-67-0

σ.σ. 584 σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Επιστημινική Επιτροπή Κριτών

Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών
Σωφρόνης Χατζησαββίδης, Καθηγητής, Π.Τ.Ν., Α.Π.Θ. Χάρης Κατσούλης, Καθηγητής,
Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο Γεώργιος Ανδρειωμένος, Αναπληρωτής Καθηγητής,
Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Νικόλαος Μάντης, Ψυχολόγος, Δρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάσκων, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Χρήστος Γκόβαρης, Λέκτορας, ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
Ανδρέας Ζωγράφος, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος:

Παντελής Γεωργογιάννης, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αντιπρόεδροι:

Νικόλαος Μάντης, Ψυχολόγος, Δρ Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάσκων, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Θωμάς Καραγιάννης, Αντιπρόεδρος Διδακταλικής Ομοσπονδίας Ελλάδας

Νικόλαος Κόρδας, Πρόεδρος Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Πατρών

Κωνσταντίνος Βλάχος, Μέλος Δ.Σ. Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Πατρών

Ταμίας:

Βασίλης Λάγιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Γραμματέας:

Σπυριδούλα Αλεξανδρή, Πτυχιούχος Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μέλη:

Νεκταρία Παλαιολόγου, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Δρ Επιστημών της Αγωγής

Χρυσή Μπομπάριδου, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μαρία Πίγκα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών
Ιωάννα Αυγέρη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μαίρη Καραγιάννη, Τελειόφοιτος Τμήματος Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Μανίκα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασίλική Κουνέλη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασίλική Καλαντζή, Τελειόφοιτος Τμήματος Φιλολογίας, Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτριος Στεφανίδης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφιος Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Γραμματεία

Χρυσή Μπομπάριδου, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μαρία Πίγκα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασίλης Λάγιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Ιωάννα Αυγέρη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Σπυριδούλα Αλεξανδρή, Πτυχιούχος Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Μανίκα, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασιλική Κουνέλη, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αλέξανδρος Χάιδας, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αικατερίνη Παντελοπούλου, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αμαλία Μπέλια, Εκπαιδευτικός Δ.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Νικολίτσα Αλεξοπούλου, Εκπαιδευτικός Δ.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασιλική Βλητσάκη, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτρης Σταφίδης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Κωνσταντίνα Κατσιάδα, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Θάνου, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Μαρίνα Καρκούλη, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Σοφία Γουρουτίδου, Φιλολόγος, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δημήτριος Στεφανίδης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφιος Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δακτυλογραφήσεις Επεξεργασία Η/Υ

Χρυσή Μπομπάριδου, Κάτοχος Μ.Δ.Ε., Υποψήφια Διδάκτωρ, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασίλης Λάγιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Επιστημονικός συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Ιωάννα Αυγέρη, Πτυχιούχος Τμήματος Τουριστικών Επιχειρήσεων Α.Τ.Ε.Ι. Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Σπυριδούλα Αλεξανδρή, Πτυχιούχος Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Βασιλική Κουνέλη, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Δήμητρα Μανίκα, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Αλέξανδρος Χάιδας, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ., Πανεπιστήμιο Πατρών

Περιεχόμενα

Πρόλογος	13
Ερευνητικές Προσεγγίσεις στο Χώρο της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης	17
Η απουσία οικογενειακού περιβάλλοντος και η περιορισμένη παρουσία κοινωνικού περίγυρου κατά την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας από αλλόγλωσσους μαθητές Β'/θμιας Εκπαίδευσης. Μια μελέτη περίπτωσης: Το Καρούτσιο Διαπολιτισμικό Γυμνάσιο και οι Τάξ	19
<i>Αννέτα Τάντση, Εκπαιδευτικός Δ.Ε.</i>	
Ολοήμερο Σχολείο και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Μια πρώτη αξιολόγηση της παρεμβατικής του πρότασης	27
<i>Παμουκτσόγλου Αναστασία, Πάρεδρος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Διδάσκουσα (407/82) Π.Τ.Ε.Α. Παν/μιου Θεσσαλίας</i>	
Σχολική ένταξη και εκπαίδευση παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών	35
<i>Μανιώτης Ιωάννης, Διευθυντής σχολείου, Ειδικός Παιδαγωγός</i>	
Εκπαίδευση παλιννοστούντων ομογενών από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. και οικονομική μεγέθυνση στην Ελλάδα	43
<i>Μαγουλά Μ. Χαρά, Δρ. Οικονομολόγος -Σύμβουλος Π.Ι.</i>	
Η διδασκαλία της λογοτεχνίας ως μέσο ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης των αλλοδαπών μαθητών στο πλαίσιο που διαμορφώνουν οι συνθήκες πολυπολιτισμικότητας και το αίτημα για μια εκπαίδευση διαπολιτισμική	50
<i>Μπελέση Δ., Φιλολόγος, Υποψήφια Διδάκτορας ΤΕΠΑΕΣ Παν/μίου Αιγαίου Δροσίτου Ε., Δασκάλα, Ψυχολόγος,, Υποψήφια Διδάκτορας ΤΕΠΑΕΣ Παν/μίου Αιγαίου Γκόβαρης Χ., Λέκτορας Παν/μίου Αιγαίου</i>	

Αυτοεκτίμηση / Αυτοαντίληψη μαθητών από οικογένεια προσφύγων - Η περίπτωση των Ποντίων μαθητών από την πρώην Ε.Σ.Σ.Δ.	60
<i>Τσαμπαρλή - Κιτσαρά Αναστασία, Επίκουρος Καθηγήτρια, ΤΕΠΑΕΣ Πανεπιστημίου Αιγαίου Κασσέρης Μάριος, Υποψήφιος Διδάκτωρ, ΤΕΠΑΕΣ Πανεπιστημίου Αιγαίου</i>	
Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	69
Διαπολιτισμικότητα, Εκπαίδευση και η Σχέση μεταξύ Εαυτού και Ετέρου	71
<i>Κανακουσάκη Ειρήνη, Υποψήφια Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών, αποσπασμένη εκπαιδευτικός στο Π.Ι.</i>	
Πολυπολιτισμική κοινωνία και κριτική διαπολιτισμική συνείδηση ή για ποια διαπολιτισμική εκπαίδευση μιλάμε;	78
<i>Κατσούλης Χάρης, Καθηγητής του Τ.Ξ.Γ.Μ.Δ. του Ιονίου Πανεπιστημίου, Κέρκυρα</i>	
Μονοπολιτισμικές Στρατηγικές στην Πολυπολιτισμική Ελληνική Κοινωνία	92
<i>Κουμανταράκη Άννα, Διδάσκουσα 407/80 Πανεπιστήμιο Αιγαίου</i>	
Ο εκπαιδευτικός και ο πολυδιάστατος ρόλος του στη διδασκαλία της ελληνικής για παλινοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές	98
<i>Εμμανουήλ Σοφία, Υποψήφια Διδάκτορας του Π.Τ.Δ.Ε. Θεσσαλίας</i>	
Το πολυπολιτισμικό Curriculum	104
<i>Παναζής Βασίλειος, ΤΕΑΠΗ, Πανεπιστήμιο Αθηνών</i>	
«Πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας»: Ευαισθησία για τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις διακρίσεις ή πολυπολιτισμικό φολκλόρ;	113
<i>Μπεζιρτζόγλου Μαρία, Μ.Δ.Ε. University of Bath-UK, Εκπαιδευτικός Δ.Ε.</i>	
Το προφίλ του δασκάλου ως βασικός παράγοντας ανάπτυξης εκπαιδευτικής σχέσης με μαθητές με διαφορετικά πολιτισμικά χαρακτηριστικά	120
<i>Μπαρής Θεόδωρος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών Βουρλούμη Ζωή, Υποψήφια διδάκτωρ στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών Βαλμάς Θεοφάνης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Η ιδέα περί εθνικότητας, γλωσσική ταυτότητα και ρατσισμός: μια έρευνα σε δημόσια γυμνάσια της περιοχής της Δυτικής Θεσσαλονίκης	128
<i>Καργιωτάκη Ευθυμία, Καθηγήτρια Αγγλικής Δ.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Δ.Π.Μ.Σ. του Α.Π.Θ. Κατζηπαντελή Χριστίνα, Καθηγήτρια Γαλλικής Δ.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Δ.Π.Μ.Σ. του Α.Π.Θ.</i>	
Η σχεδίαση του εθνικού αναλυτικού προγράμματος ως παράγων αντισταθμιστικής διαπολιτισμικής εκπαίδευσης	135
<i>Δρ Χαρούπιας Αθανάσιος, Πανεπιστήμιο Αθηνών Π.Τ.Δ.Ε.</i>	

<i>Δρ Ημέλλου Ολγα, Πανεπιστήμιο Αθηνών Μ.Α.Δ.Ε.</i>	
Πολυπολιτισμική προσέγγιση στην Τοπική Ιστορία	144
<i>Μούρτζης Γεώργιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
<i>Αντωνίου Γιάννης, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Ιστορία και Θρησκευτικά στη διαπολιτισμική τάξη: πρόβλημα ή μια ουσιαστική ευκαιρία;	152
<i>Μουγγιά Πάολα, Εκπαιδευτικός Π. Ε., Υποψήφια Διδάκτωρ, Πάντειο Πανεπιστήμιο</i>	
«Ονομάτων επίσκεψις» - Τοπική Ιστορία και διαπολιτισμική εκπαίδευση	159
<i>Γιαννακούλης Νίκος, ΕΕΔΙΠ Πανεπιστημίου Πατρών, Δρ ΤΕΠΑΕΣ του Πανεπιστημίου Αιγαίου</i>	
Η συμβολή της Λογοτεχνίας στη διάχυση της Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης –Παρουσίαση σχεδίου εργασίας	168
<i>Δημόπουλος Γεώργιος, Διευθυντής Εκπαίδευσης Δ΄ Διεύθυνσης Π. Ε. Αθηνών</i>	
Η διαπολιτισμική διάσταση του μαθήματος της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση στην Ελλάδα και στη Γαλλία - Συγκριτική μελέτη	176
<i>Πανταζή Βασιλική, Καθηγήτρια Γαλλικής Γλώσσας, Δρ. Πανεπιστημίου Paris 8</i>	
Συμβολή στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών εφαρμόζοντας την εικαστική και ρηματική διακειμενικότητα στο έργο του Νίκου Εγγονόπουλου ως φορέα ανακαλυπτικής μάθησης	184
<i>Δεγερμεντζίδης Συμεών, Διδάκτορας Φιλοσοφίας Α.Π.Θ.</i>	
Η διαφορετικότητα και η ετερότητα στο Αγιολόγιο και την Υμνολογία της Ορθόδοξης Εκκλησίας	193
<i>Χριστοδούλου Φώτιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Η διαπολιτισμική εκπαίδευση μέσα από το μάθημα των Θρησκευτικών	199
<i>Χαλκιάς Γεώργιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Πολιτιστικός Πλουραλισμός και Εκπαίδευση	206
<i>Μουσένα Ελένη, Υποψήφια Δρ Εκπαιδευτικής Πολιτικής και Υπότροφος του ΙΚΥ</i>	
Η διαπολιτισμική διάσταση του μαθήματος της Ιστορίας: Η αξιοποίηση των σχολικών εγχειριδίων της Βυζαντινής Ιστορίας	213
<i>Αινάρδος Νικόλαος, Φιλολόγος αποσπασμένος στην Ειδική Γραμματεία Παιδείας Ομογενών και Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης</i>	
Βιβλία του ελληνόγλωσσου προγράμματος των μειονοτικών σχολείων - Διδακτικές προσεγγίσεις και διαπολιτισμικές διαστάσεις	218
<i>Κελεσίδης Γιώργος, Προϊστάμενος Επιστημονικής-Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Αν. Μακεδονίας και Θράκης</i>	
<i>Μαραγκός Σάββας, Συντονιστής Μειονοτικών Σχολείων Α΄/θμιας και Β΄/θμιας Εκπαίδευσης</i>	

Αξιολόγηση Παραμέτρων για την Επιλογή του Λεξιλογίου στη Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως Δεύτερης / Ξένης Γλώσσας <i>Κατσαλήρου Αθανασία, Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Α.Π.Θ.</i>	229
Αυτονόμηση της μαθησιακής διαδικασίας - Ασκήσεις και δραστηριότητες <i>Κορίτση Άννα, Πανεπιστήμιο Κύπρου</i>	237
Η σημασία της αξιολόγησης της σχολικής μάθησης στη διαπολιτισμική εκπαίδευση <i>Χαρίσης Αθανάσιος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Παιδαγωγικής Πανεπιστημίου Σόφιας, Υπότροφος Ι.Κ.Υ.</i>	243
Διερεύνηση Επιμορφωτικών Αναγκών Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με την αποτελεσματική Εκπαίδευση των Αλλοδαπών μαθητών στο πλαίσιο λειτουργίας του Ολοήμερου Σχολείου - Η περίπτωση των Εκπαιδευτικών του Νομού Αχαΐας <i>Φραγκούλης Ιωσήφ, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Διδάσκων Π.Δ.407/80 στο Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i> <i>Φραγκούλη Αλεξάνδρα, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Αποσπασμένη στη Διεύθυνση Α΄/θμιας Εκπαίδευσης Αχαΐας</i> <i>Χονδρογιάννης Βασίλειος, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Διευθυντής Εκπαίδευσης Αχαΐας</i>	252
Αναθεωρώντας πολιτισμικά στερεότυπα: Η ερμηνεία εικόνων και κειμένων της διαφήμισης στη δημιουργία κριτηρίων για την αυθεντικότητα <i>Στογιαννίδου Χαρά, Φιλόλογος, αποσπασμένη στο Classics Department, University of Arizona</i>	260
Στερεότυπα και στάσεις της εθνικής πολιτικής στη μειονοτική εκπαίδευση <i>Δήμου Πασχάλης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Υποψήφιος Διδάκτωρ, Α.Π.Θ.</i>	268
Διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη γλωσσική επάρκεια των μη ελληνόγλωσσων παιδιών που φοιτούν σε ελληνικό νηπιαγωγείο: Πρώτα συμπεράσματα από μια «Μελέτη περίπτωσης» (Case study) <i>Γκουτρομανίδου Παρόνα, Νηπιαγωγός, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Α.Π.Θ.</i>	276
Δίγλωσσοι μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα και η σχέση τους με την ελληνική γλώσσα και τους έλληνες συμμαθητές τους. <i>Ανδρέου Γεωργία, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i> <i>Κουμαρά Ανδριάνα, Φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i> <i>Καλλιγέρη Δέσποινα, Φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i>	295
Συνθήκες και διαφοροποιήσεις των επιδόσεων Ελλήνων και αλλοδαπών μαθητών στην κυρίαρχη συμπεριφορά της αποκωδικοποίησης, όταν παρακολουθούνται από αλλοεθνείς και ομοεθνείς συμμαθητές τους <i>Γεωργγιάννης Παντελής, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	299

<i>Γιάννακα Χρυσοβαλάντη, Εκπαιδευτικός – Συνεργάτης ΚΕ.Δ.ΕΚ. του Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Διαπολιτισμική εκπαίδευση στο δημοτικό σχολείο - Θεωρία και εφαρμογή	307
<i>Λέκκας Αντώνιος, Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου Μαρκέτου Μαρία, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Κατάσταση Αλλοδαπών – Παλινοστούτων Μαθητών σε Γυμνάσια της Λάρισας. Παρουσίαση στοιχείων, σχετικών με την ετήσια σχολική επίδοση, τις χώρες προέλευσης και το ποσοστό τους, στο συνολικό αριθμό μαθητών, συγκεκριμένων σχολείων	314
<i>Κουβούνας Θεοφάνης, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης</i>	
Θεωρητική προσέγγιση στη διαπολιτισμική εκπαίδευση	319
<i>Ρήγα Ελένη, Εκπαιδευτικός, Μsc Συγκριτικής Φιλολογίας & Υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Φωκίδας</i>	
Από την Ορθόδοξη Χριστιανική Αγωγή του δημοτικού σχολείου στη διαπολιτισμική εκπαίδευση: Μαθαίνοντας να ζούμε με τους άλλους	323
<i>Νταγιάκης Αθανάσιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Ο ρόλος της αυτοεκτίμησης στο βαθμό επίδοσης των αλλοδαπών μαθητών στο σχολείο	328
<i>Μανίκα Δήμητρα, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών Παντελοπούλου Αικατερίνη, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών</i>	
Η θεωρία της ηγεσίας σε αλλοδαπούς και γηγενείς μαθητές	336
<i>Κατσιάδα Κωνσταντίνα, Δασκάλα, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών Κουνέλη Βασιλική, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Πατρών</i>	
Το βιωματικό - επικοινωνιακό μοντέλο μάθησης, μια πρόταση για τη διδασκαλία της ελληνικής σε αλλοδαπούς και παλινοστούντες μαθητές στην Ελλάδα	345
<i>Γιακουμάκη Αλεξάνδρα, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια στο Τμήμα Φ.Π.Ψ. του Πανεπιστημίου Αθηνών</i>	
Εκπαιδευτική Πολιτική για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και την Ελληνική ως Δεύτερη ή Ξένη Γλώσσα	355
Όψεις και προοπτικές της ευρωπαϊκής γλωσσικής πολιτικής στη διαπολιτισμική εκπαίδευση	357
<i>Καγκά Ευαγγελία, Σύμβουλος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου</i>	

Η εκπαιδευτική πολιτική για την ελληνική γλώσσα και η διάδοσή της στη Γερμανία τα έτη 1989-20	363
<i>Δεληγεώργης Κωνσταντίνος, Μαθηματικός ΠΕ03, Διευθυντής Γυμνασίου Σμίνθης Ξάνθης</i>	
Η προώθηση δημιουργίας κομβικών σχολείων στο κρατίδιο της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για τη διάδοση και διατήρηση της ελληνικής γλώσσας	368
<i>Μποσγανά-Κράουζε Θεοδώρα, Δόκτωρ Παιδαγωγικής Πανεπιστημίου Ντόρτμουντ Γερμανίας,, Εκπαιδευτικός ΠΕ4, Βιολόγος, αποσπασμένη στη Διεύθυνση Διεθνών Εκπαιδευτικών Σχέσεων του ΥΠ.Ε.Π.Θ.</i>	
Η Διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας στο Εξωτερικό	375
Τα προβλήματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στα ομογενειακά σχολεία της Κωνσταντινούπολης	377
<i>Παπαβασιλείου Θεόδωρος, Αποσπασμένος Εκπαιδευτικός Π.Ε. - Τουρκία</i>	
Η σχολή SAHETI. Ένα ξεχωριστό εκπαιδευτήριο του ελληνισμού της διασποράς	381
<i>Τσερκέζογλου Αθανάσιος, Εκπαιδευτικός Προτοβάθμιας Εκπαίδευσης</i>	
Η σημερινή κατάσταση των σχολείων Β. Αφρικής - Μ. Ανατολής	386
<i>Ήρης Αργύρης, Εκπαιδευτικός, Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης Τσιτσιανόπουλος Γεώργιος, Εκπαιδευτικός, Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης</i>	
Η ελληνόφωνη εκπαίδευση στην Κριμαία - Τα ελληνικά εγχειρίδια εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας	396
<i>Αθανασιάδου Μαρία, Ειδικός Επιστήμονας, Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας</i>	
Η ελληνόφωνη εκπαίδευση στη Νυρεμβέργη Γερμανίας: Έρευνα και στατιστική ανάλυση της εκπαιδευτικής πορείας των αποφοίτων του Λυκείου	403
<i>Αφράτης Γεώργιος, Διδάκτωρ Παιδαγωγικών, Καθηγητής Μαθηματικών, Πειραματικό Λύκειο Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Τα ελληνικά στοιχεία στην αγγλική γλώσσα ως παράδειγμα διαπολιτισμικής επαφής	411
<i>Σαζακλίδης Νίκος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Η διδασκαλία του λεξιλογίου της νέας Ελληνικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας μέσω του μορφολογικού συστήματος παραγωγής των λέξεων	419
<i>Κίτσα Βούλα, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας</i>	
Ανάλυση λαθών – Μια διδακτική πρόταση για τη διδασκαλία του αορίστου	

στους πομακόφωνους μαθητές	427
<i>Πασιά Αναστασία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Α.Π.Θ</i>	
<i>Κουτρούμπα Μαρία, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Α.Π.Θ</i>	
<i>Γεροβασιλείου Κάρολος, Υποψήφιος Διδάκτορας Α.Π.Θ</i>	
Λάθη των πομακόφωνων μαθητών στη γραπτή έκφραση	436
<i>Γεροβασιλείου Κάρολος, Εκπαιδευτικός Π.Ε. - Υποψήφιος Διδάκτορας Α.Π.Θ.</i>	
<i>Ιορδανίδου Άννα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Πατρών</i>	
Προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας: Προσδοκίες και ικανοποίηση παλιννοστούντων	450
<i>Μπαράς Γιώργος, Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής, Εκπαιδευτής Προγραμμάτων Εκμάθησης Ελληνικής Γλώσσας</i>	
<i>Γκούρας Παναγιώτης, Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής, Εκπαιδευτής Προγραμμάτων Εκμάθησης Ελληνικής Γλώσσας</i>	
<i>Δρ. Καμενίδου Ειρήνη, Μέλος Σ.Ε.Π. Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου</i>	
Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας σε ενήλικες παλιννοστούντες μετανάστες και πρόσφυγες - Η εμπειρία μιας διδακτικής προσέγγισης στο Κ.Ε.Κ. ΔΕΛΤΑ	457
<i>Κουφάκος Ιωάννης, Ιστορικός - Διευθυντής Κατάρτισης του ΚΕΚ ΔΕΛΤΑ</i>	
<i>Σπηλιόπουλος Πολυχρόνης, Δάσκαλος Ειδικής Αγωγής/ Εκπαιδευτής Ενηλίκων</i>	
Δυνατότητες ένταξης και γλωσσικής ανάπτυξης μαθητών με υποεπίδοση στα γλωσσικά μαθήματα στα Σχέδια Εργασίας της Ευέλικτης Ζώνης	469
<i>Βόντσα Βασιλική, Σχολική Σύμβουλος Φιλολόγων Ν. Κοζάνης</i>	
Η πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τα ελληνικά ως ξένη γλώσσα στην Αρχαία Ρώμη	475
<i>Μπομπαρίδης Χρυσόστομος, Καθηγητής Ιταλικής Φιλολογίας</i>	
Διδακτική της Ελληνικής ως Δεύτερης ή Ξένης Γλώσσας	481
Πρόταση προγράμματος για την Ελληνική Προσχολική Αγωγή στην Αμερική	483
<i>Μέλλου Ελένη, Διδάκτωρ (Εκπαίδευση) Πανεπιστημίου Bristol, UK</i>	
Το Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης στην πορεία του χρόνου. Καταγραφή εκπαιδευτικού και μαθητικού πληθυσμού 1960 - 2004	490
<i>Ήργης Αργύρης, Εκπαιδευτικός, Ελληνικό Σχολείο Τρίπολης Λιβύης</i>	
Η συν-ακρόαση και η δημιουργική συγγραφή συλλογικών παραμυθιών ως μέσο διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας και ως εργαλείο συμβουλευτικής στήριξης των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών	498
<i>Ψαρράκου Αγγελική, Δασκάλα - Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
<i>Παπαθεοδωρόπουλος Ιωάννης, Δάσκαλος - Προϊστάμενος του Δημοτικού Σχολείου Ζήριας «Γ. Κουτσοχέρας»</i>	

Σπινθουράκη Ιουλία - Αθηνά, Επίκουρος Καθηγήτρια του Π.Τ.Δ.Ε. του Πανεπιστημίου Πατρών

Ο υβριδισμός στο Internet: Μια διαπολιτισμική ανάλυση των e-mail 508
Καρασαββίδου Ελένη, Παιδαγωγός, Κάτοχος Μ.Δ.Ε.

Ποια διδακτική, για ποιους μαθητές και ποια τα αποτελέσματα της διδακτικής της Ελληνικής ως ξένης στην Ουκρανία 519
Ποντοβορόφ Νανούσκα, Καθηγήτρια Ελληνικής Φιλολογίας, Παράρτημα Οδησσού Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, Εθνικό Πανεπιστήμιο Οδησσού

Τα επίπεδα ύφους στα νεοελληνικά λεξικά και η εφαρμογή τους στη διδασκαλία ελληνικών για ξένους 527
Καραντζή - Ανδρειωμένου Χρυσούλα, Ερευνήτρια Γ' Βαθμίδας στο Κέντρο Ερεύνης Νεοελληνικών Διαλέκτων και Ιδιωμάτων της Ακαδημίας Αθηνών

Κοινή υποκείμενη γλωσσική ικανότητα: μια απόπειρα θεωρητικού ορισμού 535
Τσιπλάκου Σταυρούλα, Λέκτορας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Για μian αναλυτική βιβλιογραφία της νέας ελληνικής ως δευτέρας / ξένης γλώσσας 543
Ανδρειωμένος Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου

Η Ελληνική Διασπορά 553

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση –Επικοινωνία και Λογοτεχνία 555
Δρ. Πισσαλίδης Βύρων, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Ιστορικοί σταθμοί εξέλιξης του ελληνισμού της Πρώην Σοβιετικής Ένωσης: Από τον Πόντο στην Ελλάδα 563
Δρ Παυλίδης Αντώνιος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε.

Σύντομη περιήγηση στον παρευξείνιο χώρο 571
*Καρυδοπούλου Ραφαέλα, Φοιτήτρια του Τμήματος Γλώσσας Φιλολογίας και Πολιτισμού των Παρευξείνιων Χωρών
Λιαροκάπη Μαρία, Φοιτήτρια του Τμήματος Γλώσσας Φιλολογίας και Πολιτισμού των Παρευξείνιων Χωρών*

Η ελληνική διασπορά ως αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής πραγματικότητας της Γερμανίας. Παραδείγματα από την ελληνική μεταναστευτική λογοτεχνία 577
Μπλιούμη Αγλαΐα, Δρ. Φιλοσοφίας Ελεύθερου Παν/μιου Βερολίνου, υπό διορισμό Λέκτορας Γερμανικής Φιλολογίας Παν/μιου Αθήνας

Πρόλογος

Αξιότιμοι κύριοι,

Σας καλωσορίζω στο 7ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση: Ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα», που οργανώνει το Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών.

Η συνεχώς αυξανόμενη ανάγκη των εκπαιδευτικών για ενημέρωση πάνω σε νέες τάσεις, μεθόδους και ερευνητικά δεδομένα στο χώρο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης είναι ο κύριος λόγος της συνέχισης του συνεδριακού θεσμού.

Είναι γεγονός ότι μέσω του θεσμού αυτού, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να παρακολουθήσουν τις επιστημονικές εξελίξεις και να διαπιστώσουν το επίπεδο της έρευνας και των εναλλακτικών πρακτικών εφαρμογών.

Θέματα όπως η διάδοση και εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, η διαπολιτισμική εκπαίδευση, η επιμόρφωση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών που διδάσκουν την ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα, τα προβλήματα των μειονοτήτων, ο ρόλος της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, της δραματοποίησης, της μουσικής καθώς και άλλων μέσων στη διδασκαλία και εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας είναι θέματα που απασχολούν και θα απασχολούν για πολλές ακόμη δεκαετίες τους εκπαιδευτικούς και τους επιστήμονες της εποχής μας.

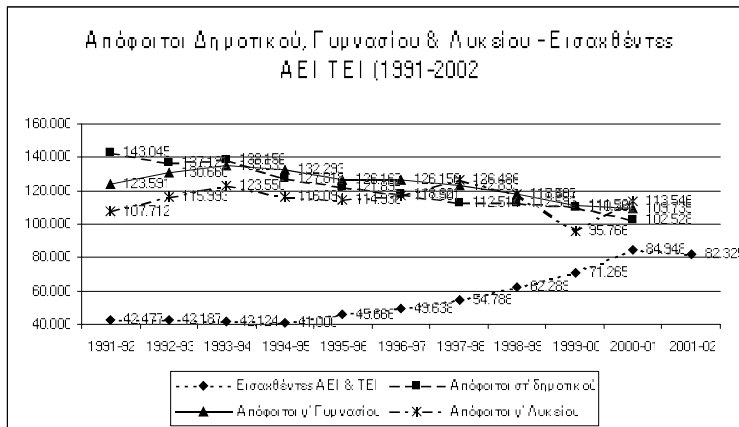
Στόχος του Συνεδρίου γενικότερα είναι η ουσιαστική προσέγγιση των θεμάτων που αφορούν στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας στην Ελλάδα αλλά και στο διεθνές χώρο

Είθισται στην Πανεργνητική Συνεδρία να αναφερόμαστε σε συγκεκριμένα θέματα που εκτός από την εκπαιδευτική έχουν και την πολιτική τους διάσταση αλλά αφορούν το χώρο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Θα ήθελα καταρχήν να αναφερθώ σε ένα θέμα που εκ πρώτης όψεως δεν έχει σχέση με το χώρο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και του συνεδριακού αυτού θεσμού. Το θέμα αυτό είναι της γεννητικότητας και υπογεννητικότητας στην Ελλάδα.

Όπως φαίνεται από το γράφημα το 1991 οι απόφοιτοι της ΣΤ' Τάξης του Δημοτικού ανέρχονταν στους 143.045 ενώ το 2001 ανέρχονταν στους 102.528.

Γράφημα 1: Η εξέλιξη μαθητικού πληθυσμού σε όλες τις βαθμίδες από το 1991 μέχρι 2001

Από τους 143.045 απόφοιτους του δημοτικού του 1991 μετά από έξι χρόνια, το σχολ. έτος 1997-98, αποφοιτήσαν από το Λύκειο 126.486. Αναλογικά από τους 102.528 αποφοίτους δημοτικού 2001 θα αποφοιτήσουν από το λύκειο περίπου 88.000 το 2007.

Το 1991 ο αριθμός εισακτέων στα Πανεπιστήμια της Ελλάδας ήταν 84.948.

Αν συνεχίσουμε το σενάριο αναλογικά για το 2013 τότε θα διαπιστώσουμε πως ο αριθμός των αποφοιτούντων από το λύκειο δεν θα ξεπερνά τις 65.000 -67.000.

Αν τώρα λάβουμε υπόψη την ίδρυση των Πανεπιστημίων της Πελοποννήσου, της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, της Μακεδονίας κλπ τότε γίνεται εμφανές ότι ο συνεχώς μειούμενος αριθμός των αποφοίτων από το Λύκειο θα είναι πολύ μικρότερος από τον συνεχώς αυξανόμενο αριθμό φοιτητικών θέσεων στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας.

Είναι όμως εμφανές πως δεν επηρεάζεται μόνο η τριτοβάθμια εκπαίδευση.

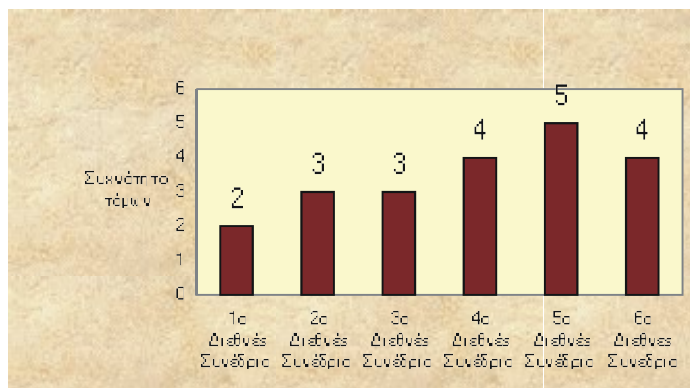
Για να καλυφθούν αυτά τα κενά που δημιουργούνται υπάρχουν δύο προτάσεις

- α) αλλαγή της πολιτικής γεννητικότητας – υπογεννητικότητας, αν υπάρχει και αν δεν υπάρχει είναι ανάγκη να διαμορφωθεί.
- β) αλλαγή της μεταναστευτικής πολιτικής αν υπάρχει και αν δεν υπάρχει είναι ανάγκη να διαμορφωθεί μακροπρόθεσμη και με συγκεκριμένους στόχους μεταναστευτική πολιτική λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραπάνω παραμέτρους που ακροθγώς αναφέραμε.

Ενα δεύτερο θέμα που θα ήταν σκόπιμο να αναφερθούμε εν συντομία είναι η παραγωγικότητα του συνεδριακού θεσμού και ειδικά σε δύο σημεία:

1. Στους τόμους Πρακτικών ανά Συνέδριο

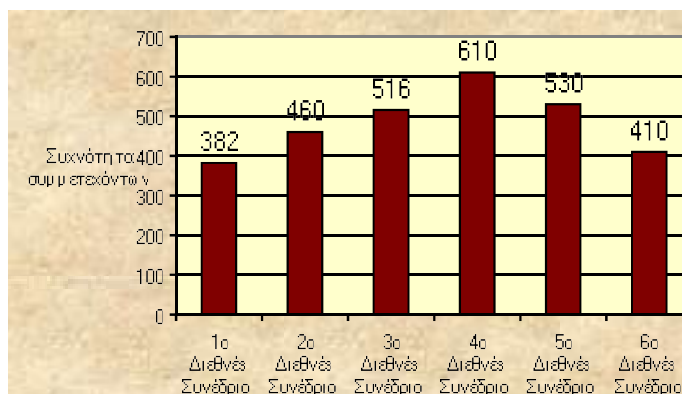
Γράφημα 2: Τόμοι Πρακτικών ανά Συνέδριο

Θα ήταν χρήσιμο για τους φοιτητές των σχετικών τμημάτων της χώρας π.χ. Π.Τ.Δ.Ε., Π.Τ.Ν., Φιλολογίας κλπ η δουλειά αυτή να διανεμηθεί στις βιβλιοθήκες των τμημάτων αυτών. Ζητείται χορηγός.

2. Στις Συμμετοχές ανά Συνέδριο

Γράφημα 3: Συμμετοχές ανά Συνέδριο

Ενα τρίτο θέμα που θα ήθελα να θίξω αφορά στα τέσσερα προγράμματα που υλοποιούνται σήμερα σχετικά με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και τα ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα

Δηλαδή:

- το πρόγραμμα παιδεία ομογενών
 - το πρόγραμμα για τους αλλοδαπούς και παλιννοστούντες στην Ελλάδα
 - το πρόγραμμα της μειονότητας της Θράκης
 - και το πρόγραμμα για τους αθίγγανους
- πρέπει να επανεξεταστούν σε δυο βασικές περιοχές

- α) στην περιοχή της επιμόρφωσης η οποία γίνεται αποσπασματικά και πρέπει να μεταφερθεί στα διδασκαλεία της χώρας μια και εκεί μπορεί να γίνει μια ολοκληρωμένη επιμόρφωση στελεχών αφού είναι και θα είναι συνεχές αιτούμενο για όλους και από όλους τους εκπαιδευτικούς που ασχολούνται με το αντικείμενο
- β) στην περιοχή της παραγωγής διδακτικού υλικού μεταξύ άλλων για τους παρακάτω κυρίως λόγους:
- 1) τα παραγόμενα διδακτικά υλικά δεν στηρίζονται, δηλαδή δεν χρησιμοποιούν και δεν εκμεταλλεύονται τη γλώσσα των διδασκόμενων αλλά προϋποθέτουν τη γνώση της γλώσσας των διδασκόμενων από τους διδάσκοντες εκπαιδευτικούς
 - 2) τα διδακτικά υλικά θεωρούν, από τη δομή και τη φιλοσοφία τους, την ελληνική μόνο ως γλώσσα εκμάθησης και όχι ως γλώσσα επικοινωνίας κατά την εκπαιδευτική διαδικασία.
 - 3) τα διδακτικά υλικά αφήνουν το πεδίο ελεύθερο για παρεμβολή μιας τρίτης γλώσσας κατά τη διδακτική διαδικασία, που είναι κυρίως η αγγλική γλώσσα, και συνεπώς υποβαθμίζουν τόσο την ελληνική γλώσσα όσο και τη γλώσσα των διδασκόμενων από οποιοδήποτε γλωσσικό χώρο και αν προέρχονται.

Τέλος σήμερα, είναι ανάγκη να δημιουργηθεί κατάλογος διδακτικών υλικών για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης που θα είναι στη διάθεση των εκπαιδευτικών και οι οποίοι με βάση τον κατάλογο θα επιλέξουν το διδακτικό υλικό που τους εξυπηρετεί να διδάξουν και θα χορηγείται από το κράτος. Είναι καιρός να εμπιστευτούμε τους εκπαιδευτικούς.

Τελειώνοντας τις επισημάνσεις μου θα ήθελα εκ μέρους της οργανωτικής επιτροπής θα να σας ευχαριστήσω όλους.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω γενικά τους χορηγούς, δηλαδή:

1. ΥΠ.Ε.Π.Θ.
2. Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας
3. Πανεπιστήμιο Πατρών

Κυρίως όμως θα ήθελα να ευχαριστήσω τους βασικούς χορηγούς, που δεν είναι άλλοι από εσάς τους συμμετέχοντες στο Συνέδριο, γιατί αυτό το Συνέδριο είναι κυρίως το δικό σας Συνέδριο.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους συνεργάτες του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και να τους πω πως είναι άφογοι ως μέλη της οργανωτικής επιτροπής και έφεραν όλο το βάρος της διοργάνωσης αυτού του συνεδρίου.

Σας ευχαριστώ και σας εύχομαι αποδοτική συμμετοχή και καλή δουλειά.